

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124 :-

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament :

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Viitorul guvern

Vin naționaliștii, averescanii,
ori rămân liberalii ?

Lupta, pe care coaliția unită desfășurată-o în ultimul timp în parlament, iar în vacanța de vară atenționează s'o desfășoare pe la întruniri publice contra guvernului, a sugestionat publicului impresia, că guvernul, dacă nu va pleca la toamnă, atunci la primăvară, cu ocazia nouilor alegeri, lesigur va fi înlocuit. Această impresie și-o face publicul, pornind și din motivul, că guvernul se grăbește cu votarea proiectelor necesare în parte și liberalilor.

Cine va urma la guvern? Coaliția unită este asigurată aproape, că ea va veni la putere după liberali, avându-și în vedere unitatea.

Liberalii cu toate acestea sunt de părerea, că coaliția nu este în stare să guverneze, pentru că, odată venită la putere, i-s'ar certa înderenții în goană după fotolii etc. și prin urmare guvernul coaliției ar cădea prin sine însuși.

Averescano-marghilomaniștii se cred succesorii actualului guvern, în urma unor svonuri lansate prin ziare, că liberalii ar fi dispuși, ca să asigure succesiunea averescanilor la guvern. Această versiune nu s'a desmintit categoric din nici o sursă și din acest motiv cred foarte mulți, că între liberali și averescani s'ar fi încheiat vr'o convenție de succesiune, în favoarea averescanilor, cari în urma acestei convenții nu atacă guvernul.

În cercurile guvernamentale însă se afirmă, că mai multe șanse de succesiune are un guvern militar, care ar fi provizoriu, mai mult pentru conducerea alegerilor. Acesta evident, ar fi compus din militari și funcționari, cari simpatizează cu liberalii, cari încă de pe acuma au și încercat tratative de colaborare cu tinerile organizații național-române.

Tratativele cu organizațiile amintite, după cum se susține, au fost inițiate și pentru cazul, că liberalii ar avea șanse de reușită în alegerile din primăvară, astfel căutând să-și asigure reușita.

Liberalii de altfel aproape zilnic susțin, că nu mai vreau să rămână la putere, și că sunt opoziți și că numai pentru votarea proiectelor, cari mai sunt, mai rămân și că la toamnă apoi probabil, vor pleca dela cârma țării. Toate aceste afirmații însă se iau, ca o neputință a liberalilor de a semai menține la putere, sau de a-și motiva o eventuală cădere bruscă.

Fapt este cu toate acestea, că liberalii se pregătesc pentru orice eventualitate, ca să nu-i surprindă

vr'o eventuală cădere bruscă, respective rușinoasă. Din acest motiv declară mereu, că vreau să plece și-și caută succesori. Astfel ulterior s'ar putea apăra cu aceste declarații, după cădere, arătând, că s'au retras singuri să odihnească și nici decum n'au căzut.

Din toate aceste rezultă, că guvernul liberal nu-i stăpân pe situație și deci nici sigur, în special având în vedere multele complicații interne și externe, pe cari, întrucât nu le vor putea rezolva pașnic și în mod satisfăcător, vor fi nevoiți să lase altora mai buni cârmuirea țării. M.

In atenția comercianților

Auto-dispozițiile ziarelor „Keleti Ujság” și „Ellenzék”

Comercianții și industriașii s'au alarlat eri foarte speriați în urma știrilor, probabil, tendențioase, ale ziarului „Keleti Ujság”, care susținea, că toate prăvăliile trebuesc închise în fiecare zi între orele 3—5 și apoi ale ziarului „Ellenzék”, care susținea, că trebuesc închise între orele 1—3 de asemenea în fiecare zi, exclusiv sărbătorile, în cari toată ziua trebuesc închise.

Am căutat să aflăm adevărul acestor știri, cari ni-s'au părut tendențioase și în dauna comercianților și industriașilor și am aflat, că aceste versiuni sunt născocite de către ziarele indicate, având în vedere, că nu s'au luat dispoziții în acest sens dela autoritățile competente.

Ziarele amintite au fost probabil tendențios, foarte dăunătoare intereselor publicului, alarmând lumea cu astfel de bazaconii, de dragul senzației — reclame.

Realități constructive

Mișcarea dela „Curentul studentesc”

Studentimea universitară din cuprinsul întregii țări, a deschis acum vre-o 3 ani, o luptă aprigă contra elementului eterogem celui mai periculos, contra Evreilor. Mișcarea studentimei se fundamentează pe principiul etic al ideii naționale și are o țintă precisă: punerea în valoare a însușirilor noastre de neam latin. Este o mișcare de principii. Este o mișcare cu un adânc substrat moral și cu urmări practice incalculabile.

Această luptă de idei începută de studentime, a intrat de timpuriu în marea opinie publică, care în mare parte a acceptat-o, așa cum s'a oglindit în mintea tinerilor studiosi. Și acea clasă socială, care s'a alăturat mai întâiu la lupta studentească, a fost: pătura rurală.

Țărănimea noastră, conștientă de pericolul ce-l marchează pentru neamul românesc elementul semit, s'a alăturat de mișcarea universitară, cu toată trăinicia psihologică pe care o are baza noastră etnică.

Însă, pătura rurală avea nevoie de o cât mai reală orientare asupra scopurilor și idealurilor studentești. Și în acest scop, s'au gândit studenții, să-și aibă un organ de publicitate, în care să-și exprime gândurile: *instit.* Acest ziar este: „Curentul Studentesc”.

„Curentul studentesc” stă cu fața către sate. Tinerii grupați în jurul acestei gazete au înțeles năzuința momentului, istoric, prin care trecem: *luminarea păturei rurale.*

Pătura rurală, privită în mod obiectiv, are multe neajunsuri. Iar „Curentul studentesc” caută, să înlătore aceste neajunsuri printr'o efectivă contribuție culturală.

„Curentul studentesc” este un ziar cultural, care constată și înregistrează toate evenimentele cărturărești, pe care le ocazionaază momentul. În jurul acestui ziar sunt grupați tineri cu năzuințe nobile: *etice, naționale și culturale.*

Ziarul „Clujul Românesc”, se face părtaș la opera salvatoare pe care a întreprins-o „Curentul Studentesc” care recomandă marelui public acest ziar, ca unul ce corespunde necesităților reale ale neamului românesc. Căci aceste necesități constau din două fapte de o importanță capitală:

a) *luminarea păturei rurale* pentru ca mai apoi;

b) *viribus unitis să pornim la munca tânără de validitate a predispozițiilor noastre latine, cu cari vom birui în marea luptă culturală în care ne-am angajat.* D.

Specula ilicită la Sibiu

În ultimul timp s'a observat o mare urcare a prețurilor, deși această urcare nu era prin nimic justificată.

Deoparte Comisia dela Primărie are părinteasca grijă de a fixa de 2 ori pe lună prețul alimentelor, însă la fiecare ocaziune le majorează. Totul a fost majorat până și camerile de hotel ale bieților proprietari milionari. Numai camerile la hotelul „Central” de lângă Dumbravă au rămas nemajorate și aceasta credem, că din binecuvântatul motiv, că D-nii consilieri și-au amintit de faptul că va veni timpul, când pe baza legilor naturii vor deveni și Domniile lor locatarii acestui hotel și astfel își asigură o chirie mică.

Probleme arzătoare.

Incartiruirii volante

Comisia de încartiruire insuficientă? Schițe dela desbaterile de încartiruire.

Oficiul de încartiruire, în frunte cu o comisie „mixtă” desfășurând o activitate, care a dat loc la multe obiecțiuni — bune, rele — își continuă activitatea și azi, cu toate că majoritatea publicului o crede inutilă în modul în care este constituită, avându-i în vedere activitatea.

Contra comisiei ni-s'au semnalat foarte multe plângeri și astfel mi-am simțit datorita să mă conving și personal de adevărul doleanțelor.

Am participat în două rânduri la desbaterile comisiei, ca să mă conving despre felul de procedare al comisiei. M'am convins la prima desbatere, că comisia, chiar fără motiv, își ține de datorie să constate la fața locului chestia. La a doua desbatere m'am convins, că aceste constatări servesc mai mult interesele proprietarilor și amânările — respective cercetările — servesc mai mult desinteresului funcționarilor.

Funcționarul care este amănat cu validarea bonului, poate fi sigur, că „se curăță”. Atât am constatat. Nu-mi permite spațiul să aduc multe argumente: Mă opresc la unul:

Un căpitan și un funcționar au avut bonuri pentru o locuință în str. Reg. Maria No. 7. Validarea bonurilor s'a amănat „pentru cercetare”. Avocatul contestatorului a voit să se amâne, probabil, ca între timp să se poată face vre-o smecherie. După 1 1/2 lună dela liberarea bonului evacuându-se camera, contestatorul o ocupă și când „comisia” merge la fața locului, constată, că „nu există cameră de ocupat” — cu toate că această cameră era rechiziționată și contestatorului cu încă un membru de familie, locuind în 2 camere, i-se aprobă și a treia cameră, unul coșar. (N. B. — trei camere).

Lumea zice, că aprobarea s'ar fi făcut la intervenția unui alt avocat — deputat liberal —, căruia primul avocat (evreu) crezând necesară influența, i-a predat cauza evident — pe sprâncenă și așa a câștigat fără bază de drept.

Funcționarii, cari lucrează în interesul statului și publicului, astfel *ajung cu bonurile să fie încartiruiți în „nouri”, rămânând pe străzi, pentru că filodorme interzise legal, dominează și locuințele.* Și filodorme stau pe garduri pentru particularii cu lefuri și câștiguri mari, pe când funcționarii cu lefuri de răs, rămân cu un singur profit: cu convingerea, că „al cui este banul, al aceluia este — bunul”.

Mizerabil profit!

Publicul însă ar dori să se convingă și despre principiile călăuzitoare ale „incartiruirii” — despre cari nu știe nimic în astfel de cazuri. Ori nu există principii în domeniul încartiruirilor, dacă nu se iau în considerare legile? Așteptăm deci lămuriri! M.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Alegerea dela Chişinău

La Chişinău, se dă o aprigă luptă electorală, în jurul alegerii de senator, loc devenit vacant prin moartea senatorului Sanielevici.

Lupta se dă între blocul opoziţionist, care susţine candidatura dlui N. Alexandri şi partidul poporului care susţine pe dl Serghe Niţă.

Judecând această alegere în mod obiectiv, constatăm, că cele mai multe şanse de reuşită le are dl Alexandri, care covârşeşte de dl Serghe Niţă şi ca popularitate şi ca personalitate.

Lupta este cu atât mai îndârjită, cu cât de rezultatul acestei alegeri depinde în foarte mare măsură: *succesiunea*. Totuşi, blocul opoziţionist, îşi revendică succesiunea, indiferent de rezultatul alegerii.

Pe lângă chestiunea succesiunii pe care această alegere o va rezolvi, mai rezolvă încă şi altceva: „*chestia Stere*“, în cadrele blocului opoziţionist. Căci, taciştii deşi la Sinaia s'au legat cu jurământ, să nu coopereze cu „*trădătorii*“, totuşi în urma victoriei vor scobori gama cu un semiton.

Către dnii Ingineri! A sosit hârtie fină calc şi de desemn la librăria Anca.

Situaţia învăţământului nostru secundar

Acum, la sfârşitul anului şcolar, este bine să facem o privire sumară, asupra situaţiei învăţământului nostru secundar, ca unuia ce aduce neamului românesc, ridicarea din punct de vedere cărturăresc. Datele pe cari le dăm în acest articol sunt scoase din „*Anuarul*“, tipărit de Ministerul Instrucţiunii publice, ale cărui date statistice, sunt precedate de o expunere documentată, asupra situaţiei învăţământului secundar, aşa cum s'a prezentat în anul şcolar încheiat acum.

În *vechiul regat*, există în prezent: 48 licee de băeţi, 34 licee de fete şi şcoli secundare de gradul II, 47 gimnazii de băeţi, 12 şcoli secundare de gradul I — aproape dublu decât înainte de războiu.

În *Ardeal* sunt: 38 licee de băeţi, 12 licee şi şcoli secundare de gradul II de fete, 19 gimnazii de băeţi, 55 şcoli medii sau civile.

În *Bucovina*: 13 licee de băeţi, 4 de fete şi 2 gimnazii de băeţi.

În *Basarabia* sunt: 17 licee de băeţi, 13 licee de fete, 7 gimnazii de băeţi, 1 şcoală sec. de fete gr. II şi 29 şcoli civile.

Mai sunt: 95 şcoli normale, în Ardeal 15 de băeţi 8 de fete şi 2 pentru conducătoare de grădini de copii. Şcoli comerciale 86, între cari 27 superioare; 55 şcoli profesionale de fete; 5 şcoli de menaj şi 151 şcoli de meserii cari dau un total de 297, şcoli profesionale.

Situaţia şcolilor confesionale e următoarea: total 240, cari sunt repartizate astfel: în vechiul regat 68 licee, gimnazii şi şcoli secundare şi 4 şcoli profesionale; în Ardeal 40 licee, 57 şcoli medii, 23 şcoli normale şi 8 şcoli profesionale; în Bucovina 8 licee şi 1 şcoală civilă; în Basarabia 36 licee şi 6 şcoli civile.

Mai trebuie amintit şi următoarele: cele 363 şcoli secundare de stat au avut un total de 4007 profesori şi 114.280 elevi, şcolile normale 1613 profesori şi 23.382 elevi, şcolile profesionale 2763 profesori şi 35.945 elevi, şi şcoli particulare cari au avut un total de 3159 profesori şi 40.779 elevi.

Din această schiţare statistică, se poate constata starea îmbucurătoare,

în care se află învăţământul nostru secundar. Şi trebuie notat, că această stare bună a şcolilor secundare, se datoreşte aflului de elemente ieşite din straturile noastre rurale, cari au luat cu hârnice drumul şcolii dela oraş.

Informaţiuni

— **M. S. Regina în Franţa.** Regina Maria a vizitat ieri redacţia ziarului „*L'Intransigent*“ din Paris, unde s'a oferit un ceai în onoarea Soveranei. M. Sa a vizitat toate secţiile ziarului, în special atelierul rotativelor, unde un lucrător român i-a oferit o jerbă de flori. Un numeros public i-a făcut o manifestaţie de simpatie la plecare.

— **Procesul avocatului Dr. Ipan Erdelyi.** Vineri 3 Iulie la orele 9 dim. s'a început la tribunalul Cluj judecarea procesului avocatului Dr. I. Erdélyi, fost ministru al României la Budapesta, invinuit de ultragiul contra fostului preşedinte al comisiei de impuneri Ştef. Praporgescu. La orele 2^{1/2} după o deliberare de mai bine de o oră s'a adus o sentinţă prin care dl Dr. I. Erdélyi este condamnat la 2 săptămâni închisoare corecţională şi 3000 lei amendă, cu suspendarea provizorie a pedepsei.

— **Ultima producţie dela Teatrul Naţional.** Duminecă seara a avut loc la Teatrul naţional o producţie artistică dată în favoarea personalului tehnic dela Operă şi Teatru. S'a înfăţişat şi „*stângerea focului*“, din partea pompierilor. Programul festivalului a fost bogat anunţat, dar unii artiştii anunţaţi pe afiş, nu s'au prezentat. Dintre cei ce şi-au dat concursul s'a remarcat din nou progresul ce-l face dl Ardeleanu, noul membru al Operei noastre, un tenor foarte mult promiţător. Dl Ghibericon a venit cu un bogat repertoriu nou, luând de data asta în primire pe artiştii dela Operă. A produs, ca de obicei, mult haz, D-na Donabidovici, dşoara Hihu şi ceilalţi artiştii au contribuit cu talent la buna reuşită a festivalului.

— **Un groaznic accident de automobil.** Proprietarul Balla Oscar din Orăştie plecând cu familia sa cu automobilul spre casă pe un pod, la o distanţă de 35 km. de Târgu-Mureş, automobilul s'a răsturnat într'un râu. Cei patru călători a murit pe loc.

— **Ravagiile ploilor.** În ţara întreagă continuă ploile provocând mari pagube. Numai în Dobrogea ploaia e binevenită. În multe părţi ploile au deranjat firele telefonice. Circulaţia pe căile ferate în părţile Moldovei este în câteva locuri întreruptă.

— **Un nou cămin pentru studenţi.** Dl Tilică Ioanid din Turnu-Severin a câştigat la tragerea premiilor gazetei „*Universul*“ o casă, aşezată într'un loc de frunte al oraşului Iaşi. Pătruns de dragoste faţă de tinerime, dl Tilică a dăruit casa Universităţii din Iaşi celei mai înalte şcoli din Moldova, ca să întemeieze un cămin studentesc. Noul cămin va purta numele D-lui „*Octavian Goga*“, cântăreţul neamului şi marele prieten al tinerimei.

— **Groaznică nenorocire de autocamion lângă Anina.** Reuniunea de cântări din Reşiţa a plecat cu două autocamioane pentru a concerta în Anina, pe drum, la o cotitură, frâna unui camion s'a rupt, aşa că camionul s'a prăbuşit în prăpastie. Dintre pasageri 2 au rămas morţi, iar 2 au murit pe drum spre spital, ceilalţi răniţi, unii mai greu, alţii mai uşor.

— **Preot omorât în timpul slujbei.** Un albanez de vreo 75 de ani a omorât deunăzi pe un canonic italian în localitatea Bari, în vremece acesta îşi cetia liturghia. Pricina pentru care albanezul a ucis pe canonic, este că acesta l'a crezut pe înaltul preot vinovat, că nu i s'a dat un ajutor bănesc.

— **Ungurii cer iarăş rege.** Într'o mare adunare politică din Budapesta, la care au luat parte vreo 8000 de oameni, s'a cerut ca prinţul Otto să vină în ţară şi să-şi iee tronul cât mai curând. Pentru a putea face acest lucru, s'a cerut şi schimbarea contractului de pace dela Trianon.

* **Imprintate Advocatale la librăria Anca.**

— **Un copil impuşcă pe fratele său.** Copilul Vasile Totelecan din Huedin, jucându-se cu un revolver, arma a luat foc şi glonţul a nimerit pe fratele mai mare al copilului, pe Toma Totelecan, în vârstă de 16 ani. S'a pornit cercetarea, să se vadă, din a cui neglijenţă a apucat revolverul în mâna copiilor.

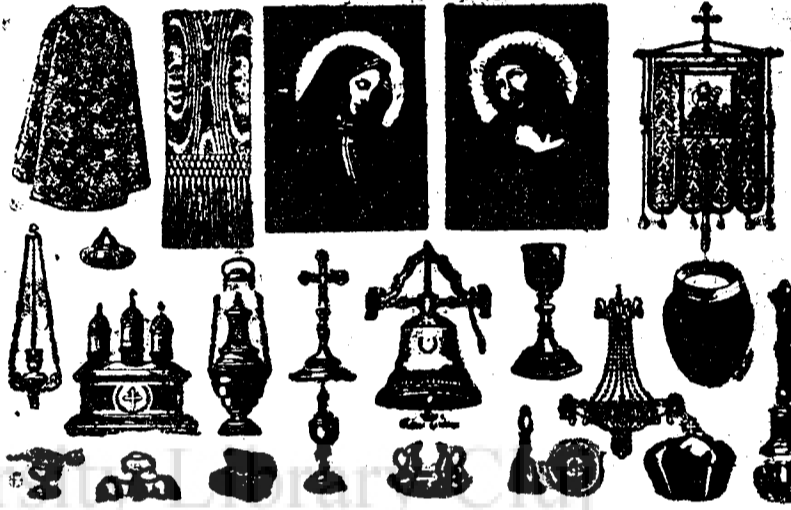
— **Schimbare la prefectura de poliţie din Cluj.** Dl colonel Boerescu prefectul de poliţie din Cluj, a plecat din postul său pe neaşteptate. Locul d-sale l-a reluat dl Ovidiu Gritta. Îi urăm un bun venit!

— **Un beţiv căzut în fântână.** S'a întâmplat în Şimleul-Silvaniei. În curtea sinagogii din acel oraş este o fântână adâncă. Într'una din zilele trecute un ovreu cu capul clătit de beutură s'a apropiat de această fântână să-şi stămpere setea. Apiecându-se pe tărâş, a fost cuprins de ameţeală şi a căzut cu capul la vale în adâncime. Doi ovrei cari erau aproape, l-au scos cu multă trudă şi l-au frecat la tâmplă să-şi vină în fire. Beţivul s'a şi trezit şi, spre norocul lui, nu numai că a scăpat de înec, dar şi de beţie. Apărece i-a făcut bine şi el s'a depărta treaz, par'că nici n'ar fi beut nimic în ziua aceea.

* **Imprintate pentru Secretariat la librăria Anca.**

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane şi cărţi bisericesti. Fondat 1908. Mare Librărie şi Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunţăm, că am pus sub tipar în ediţia mea, şi va apărea în curând cea mai nouă şi împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învăţături creştineşti şi cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII“

intocmită din cărţile rituali a Bisericii din orient şi alte cărţi de pietate de *George Mânzat* preot în Dej, cu aprobarea Preasfinţitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop şi a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Această carte de un conţinut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufleteşti a credincioşilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din şcolile medii, normale, primare, şcoli de adulţi şi de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate şi oraşe de ambele confesiuni.

Intellectualii noştri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuinţele lor sufleteşti, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează şi înfrumuşează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărţile de rugăciuni româneşti apărute până acum.

Conţine capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învăţături).
Rugăciuni de dimineaţă.
Rugăciuni la Mănecat.
Despre S. Liturghie. (Învăţături).
Rugăciuni la s. Liturghie.
Urmarea s. Liturghiei.
Rugăciuni la Însărat (vecerne).
Rugăciuni de seară.
Despre Taina Pocăinţii. (Învăţături).
Rugăciuni înainte şi după Mărturisire. Cei şapte ps. penitenţiali.
Despre s. Taină a Cuminecării.
Învăţături despre s. Taină a Cuminecării.
Meditaţie despre s. Cuminecătură. | Rugăciuni înainte şi după s. Cuminecătură.
Rugăciuni ocazionale.
Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.
Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos.
Troparele şi condacele Învierii.
Troparele şi condacele sărbătorilor.
Pricesne.
Troparele morţilor.
Colinzi şi cântece de stea.
Viersuri la morţi. (Viersuri lui Lazar... Că lacrimi şi flori.
Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos. |
|--|---|

Se pregătesc în următoarele ediţii (legături):

Legată în hârtie fină broşată bucata	Lei 50.—
Legată în hârtie tare carton bucata	„ 65.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata	„ 120.—
Legată în Piele Lux şi tipărită pe hârtie velină buc.	„ 240.—

În interesul propriu rog să faceţi comanda de pe acum deoarece se pregătesc în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiţi 5%o rabat reducere.

Cu stimă

Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preţ Curent pentru Ornamente bisericesti:

Odăjdii (Vesminte preoteşti) constă-tătoare din:
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecefe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive şi colori din damast de mătase în calitate deosebite cu preţul de 8000—25000 Lei.
Prapori:
în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părţi văpsite pe pânză chipul după dorinţă are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu preţul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.
Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.